

Preventie- en Handhavingsplan Alcohol Gemeente Boxmeer 2014 – 2017

**Juni 2014
I-WL/2014/1380**

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding

- 1.1 Aanleiding
- 1.2 Waarom is de link tussen preventie en handhaving zo belangrijk?

Hoofdstuk 2 Alcoholgebruik onder jongeren

- 2.1 Schadelijke gevolgen van overmatig alcoholgebruik
- 2.2 Landelijk onderzoek over alcoholverstrekking
- 2.3 Overzicht verkooppunten in Boxmeer

Hoofdstuk 3 Doelstellingen preventie en handhaving

- 3.1 Ambitie
- 3.2 Doelstellingen

Hoofdstuk 4 Acties preventie en handhaving

- 4.1 Pijler 1: Beleid en regelgeving
- 4.2 Pijler 2: Educatie en draagvlak
- 4.3 Pijler 3: Toezicht en handhaving
- 4.4 Pijler 4: Vroegsignalering

Hoofdstuk 5 Resultaten

Hoofdstuk 6 Rolverdeling en uitvoering

Bijlagen

- 1. Alcoholcijfers jeugdmonitor
- 2. Regionaal alcoholpreventieprogramma 'Think before you drink'
- 3. Toezichtsprotocol voor de taakvelden Drank- en Horecawet en de Algemene Plaatselijke Verordening Boxmeer 2013

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Op 1 januari 2013 is de Drank- en Horecawet (hierna: DHW) gewijzigd. Met de wijzigingen wil de wetgever:

- alcoholgebruik onder jongeren terugdringen;
- alcoholgerelateerde verstoring van de openbare orde aanpakken;
- bijdragen aan het verminderen van de administratieve lasten.

De DHW geeft gemeenten nieuwe bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden. Het onderwerp raakt diverse beleidsterreinen, zoals gezondheidsbeleid, jeugdbeleid, handhavingsbeleid en openbare orde en veiligheid. Het thema alcohol vraagt om een integrale aanpak. Voor een sluitend verhaal is het van belang om op verschillende gebieden interventies te plegen; preventie (gericht op de gebruiker als de verkoper/exploitant), regelgeving en handhaving. Op het onderdeel preventie gericht op de gebruiker is in de nota Regionaal Gezondheidsbeleid en het preventieprogramma 'Think before you drink' al beleid geformuleerd. Nu ook de handhaving van de DHW bij de gemeente ligt, is het van belang om deze onderdelen bij elkaar te brengen en een integraal plan te presenteren.

De DHW is per 1 januari 2014 opnieuw gewijzigd. Een belangrijke wijziging is de verhoging van de leeftijdsgrens van zestien naar achttien jaar. Bovendien is de verplichting opgenomen dat de gemeenteraad iedere vier jaar een Preventie- en Handhavingsplan alcohol vaststelt¹ voor het eerst uiterlijk op 1 juli 2014. Hiermee stimuleert het Rijk dat gemeenten de beleidsterreinen Volksgezondheid (voorlichting en bewustwording) en Openbare Orde en Veiligheid (beleid en handhaving) verbinden als het gaat om alcoholpreventie. Onderzoek heeft meerdere malen laten zien dat beide beleidsterreinen van belang zijn voor effectieve alcoholpreventie bij jongeren. In onze gemeente wordt reeds vanuit beide beleidsterreinen volop aandacht besteed aan alcoholpreventie en diverse activiteiten zijn reeds uitgezet. Voor een sluitend verhaal verbinden en borgen we in dit Preventie- en Handhavingsplan Alcohol de volgende documenten die op de betreffende beleidsterreinen zijn voortgebracht:

- Het Alcoholpreventieprogramma 'Think before you drink' (de uitwerking van het Regionaal Gezondheidsbeleid op het speerpunt alcoholgebruik) en
- Het Toezichtsprotocol voor de taakvelden DHW en de APV².

Het Preventie- en Handhavingsplan bevat de hoofdzaken van het beleid dat zich richt op de preventie van alcoholgebruik – vooral onder jongeren – en de handhaving van de wet. Vanaf 2017 nemen we deze onderwerpen op in de Nota Gezondheidsbeleid.

---

¹ Artikel 43a Drank- en Horecawet

² Toezichtsprotocol voor de taakvelden Drank- en Horecawet en de Algemene Plaatselijke Verordening Boxmeer 2013

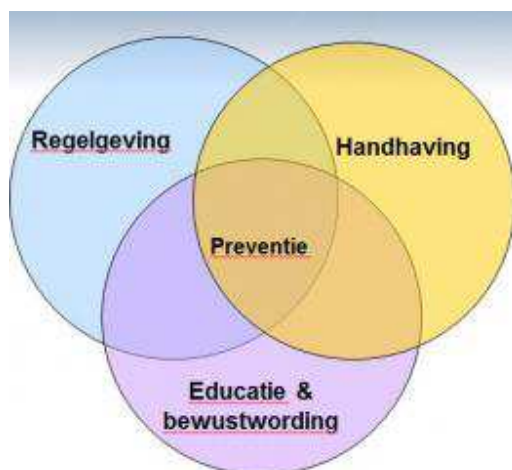
De volgende wettelijk verplichte onderwerpen zijn opgenomen in het plan.

- a. Wat de doelstellingen zijn van het preventie- en handhavingsbeleid alcohol (hoofdstuk 3);
- b. Welke acties worden ondernomen om alcoholgebruik, met name onder jongeren, te voorkomen, al dan niet in samenhang met andere preventieprogramma's als bedoeld in de Wet Publieke gezondheid (hoofdstuk 4);
- c. De wijze waarop het handhavingsbeleid wordt uitgevoerd en welke handhavingsacties in de door het plan bestreken periode worden ondernomen (hoofdstuk 4);
- d. Welke resultaten in de door het plan bestreken periode minimaal behaald dienen te worden (hoofdstuk 5).

1.2 Waarom is de link tussen preventie en handhaving zo belangrijk?

Wetenschappelijke studies laten zien dat een integrale benadering van de problematiek rondom alcohol een cruciaal kenmerk is van effectief alcoholbeleid (Reynolds, 2003). Recent onderzoek van het RIVM Centrum voor Gezond Leven, het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid STAP en het Trimbos-instituut bevestigt dat beleid op het gebied van alcoholmatiging het meest effectief is als het integraal wordt aangepakt.³

De belangrijkste pijlers waarop alcoholbeleid moet zijn gebaseerd, zijn: regelgeving (grenzen stellen), handhaving (grenzen bewaken) en publiek draagvlak (grenzen overdragen).

Figuur 1. Integraal beleidsmodel voor effectief lokaal alcoholbeleid (Reynolds, 2003)

³ Mulder, Bovens, Franken & Sannen, 2013. Zie de brochure *Effectief Alcoholbeleid: hoe pakt u dat aan?*, te downloaden via <http://www.loketgezondleven.nl/gemeente-en-wijk/gezonde-gemeente/alcohol/>.

Bewustwording creëren is een noodzakelijke voorwaarde voor gedragsverandering. We kunnen gedragsverandering bereiken door helder beleid over alcoholpreventie bij jongeren. De preventieactiviteiten worden dan gericht op de gebruikers en hun sociale netwerk (o.a. ouders) vanuit het aspect gezondheid en welzijn. Preventie omvat echter ook activiteiten die gericht zijn op de exploitanten, inrichtinghouders of medewerkers van de verkooppunten. Dit is preventie vanuit het aspect naleving van de wet- en regelgeving. Bovendien door handhaving kunnen we aanvullende effecten bereiken op het terugdringen van de beschikbaarheid van alcohol voor jongeren, maar ook het terugdringen van verstoringen van de openbare orde. Dit is ook het uitgangspunt van het landelijke alcoholpreventiebeleid. Naast het voorkomen van schadelijk alcoholgebruik vanuit het perspectief van de volksgezondheid en het jeugdbeleid, is het landelijke beleid ook gericht op naleving van de wet- en regelgeving.

Alcoholgebruik is niet alleen een persoonlijke en bewuste keuze. Drinkgedrag wordt voor een groot deel ook bepaald door de omgeving, zoals de ouders, de prijs van alcohol, het productaanbod, verkoopregels, normen, tradities en het sociale netwerk. De WHO laat in een overzichtsstudie naar alcoholbeleid zien dat maatregelen die de beschikbaarheid van alcohol beperken het meest effectief zijn in het terugdringen van alcoholgebruik (Babor e.a., 2010).

Tabel 1 geeft een overzicht van beleidsmaatregelen en hun effectiviteit zoals aangetoond in wetenschappelijk onderzoek.

Maatregel	Effectiviteit	Hoeveelheid onderzoek
Minimumverkoopleeftijd	+++	+++
Verhogen van prijs (accijnzen, minimumprijs)	+++	+++
Beperken van verkooptijden	++	++
Meer handhaving	++	++
Beperken van reclame	+ / ++	+++
Training barpersoneel	-	+++

Tabel 1. Beleidsmaatregelen en hun effectiviteit (Babor e.a., 2010)

Een eenzijdige aanpak gericht op slechts één of twee van dergelijke factoren is gedoemd te mislukken. Preventiestrategieën die gebaseerd zijn op handhaving van wet- en regelgeving, training van alcoholverstrekkers en voorlichting hebben meer kans van slagen. In hoofdstuk 4 geven we aan wat we gaan doen.

2. Alcoholgebruik onder jongeren

Bijlage 1 omvat de cijfers over alcoholgebruik onder jongeren in de regio Brabant Noordoost. De meest recente cijfers zijn van 2011. De nieuwe cijfers komen in 2015. In zowel 2012 als 2013 zijn in de regio Boxmeer-Uden-Veghel 23 jongeren met alcoholvergiftiging opgenomen in het ziekenhuis. De leeftijd van de jongeren varieerde van 14 t/m 17 jaar en de opnames zijn verspreid over het jaar.

Uit gesprekken met Novadic-Kentron, GGD en politie blijkt dat de risico's van overmatig alcoholgebruik het grootst zijn bij evenementen en feesten, zoals carnaval, kermissen, tentfeesten en gala's van middelbare scholen. Daarnaast zijn de risico's groot bij thuis (in)drinken.

2.1. Schadelijke gevolgen van overmatig alcoholgebruik

Terwijl het gebruik van alcohol breed geaccepteerd is, zijn de risico's ervan groot. Uit wetenschappelijk onderzoek komt naar voren dat overmatig alcoholgebruik ernstige gezondheidsrisico's met zich mee brengt. De hersenen van kinderen zijn nog in ontwikkeling. Het drinken van alcohol op jonge leeftijd is daarom voor hen extra schadelijk. Alcohol kan de ontwikkeling van sommige delen van de hersenen verstoren en dat kan leiden tot blijvende gedragsveranderingen. Naast de directe effecten die alcohol op het lichaam heeft, heeft het ook invloed op latere leeftijd. De kans op alcoholverslaving wordt groter als iemand vroeger begint met drinken. Uit onderzoeken blijkt, dat jongeren die voor hun 13^e beginnen met drinken, een kans van 30% hebben om later verslaafd te raken aan alcohol. Daarnaast vergroot overmatig alcoholgebruik de kans op ongelukken en zorgt het voor maatschappelijke schade zoals overlast, vernielingen en criminaliteit.

2.2. Landelijk onderzoek over alcoholverstrekking

Uit landelijk onderzoek in opdracht van VWS⁴ blijkt dat supermarkten, slijterijen, horeca en sportkantines zich in 2011 niet goed hielden aan de leeftijdsgrens van 16 jaar. Jongeren van 14 en 15 jaar hebben geprobeerd alcohol te kopen. Onderstaande tabel geeft aan hoeveel procent van de organisaties de leeftijdsgrens correct naleefde.

Verkooppunt	Correcte naleving
Supermarkt	30%
Slijterij	40%
Horeca	11%
Sportkantines	4%

⁴ Van Hoof & Krokké (2011)

Wij gaan ervan uit dat deze cijfers in grote lijnen ook overeenkomen voor de situatie in de gemeente Boxmeer. Ook verwachten we dat de verhoudingen van correcte naleving grotendeels overeenkomen met cijfers over correcte naleving nu de leeftijd naar 18 jaar is verhoogd.

2.3 Overzicht verkooppunten

Hieronder geven we een overzicht van de gelegenheden waar alcohol wordt verkocht.

Soort gelegenheid	Aantal locaties in de gemeente Boxmeer
Horeca, w.o. cafetaria	75
Supermarkten	9
Slijterijen	3
Sportkantines	21
Overig, w.o. buurthuizen	17

Naast bovenstaande vaste locaties waar alcohol wordt geschonken, zijn er ook evenementen waarbij alcohol wordt geschonken, zoals de kermis en carnaval. In hoofdstuk 4 leest u welke instrumenten er ingezet worden om op deze locaties overmatig gebruik van alcohol tegen te gaan.

3. Doelstellingen Preventie en handhaving

Het opstellen van het Preventie- en Handhavingsplan start met het vaststellen van onze ambitie op het gebied van alcohol. De prioriteiten hebben we vertaald naar concrete doelstellingen.

3.1. Ambitie

In het verlengde van de DHW en de APV richt onze ambitie zich op twee aspecten:

1. Gezondheid en welzijn van de gebruiker: de negatieve gevolgen van alcoholgebruik op de gezondheid vermijden en beperken. Dit richt zich voornamelijk op de schadelijke effecten bij jongeren. Wij willen het drankgebruik onder jongeren die de lokale horeca bezoeken matigen ter bevordering van de gezondheid.
2. Naleving van de wet- en regelgeving door de inrichtinghouders of exploitanten: Inrichtinghouders of exploitanten worden gestimuleerd de wet- en regelgeving na te leven. Hiermee voorkomen en beperken we de schade en overlast als gevolg van alcoholverstrekking en – gebruik.

3.2. Doelstellingen

Doelen van alcoholpreventie vanuit zowel gezondheid en welzijn als openbare orde:

- geen alcoholgebruik door jongeren onder de 18 jaar;
- alcoholgebruik met mate voor jongeren vanaf 18 jaar.

3.2.1 Doelstelling toegelicht vanuit het aspect gezondheid en welzijn

Boxmeer heeft met de andere 18 gemeenten in de regio Brabant-Noord, gezamenlijk het voorkomen van het gebruik van alcohol door jongeren vastgesteld als prioriteit voor gezondheidsbeleid. Deze ambitie wordt vormgegeven door het regionaal alcoholpreventieprogramma 'Think Before You Drink' (bijlage 2).⁵ Dit programma geeft invulling aan alcoholpreventie in de regio Brabant-Noord. De doelgroep van Think Before You Drink bestaat uit jongeren in de leeftijd van 10 t/m 25 jaar en hun ouders. Omdat onderzoek heeft laten zien dat vooral de sociale omgeving van jongeren bepalend is voor hun alcoholgebruik, richten de activiteiten van het programma zich ook op de omgeving van jongeren. Hieronder verstaan we ouders/verzorgers en intermediairs vanuit scholen, horeca, sportverenigingen, buurt- en dorpshuizen, politie, etc.

Binnen Think Before You Drink wordt samengewerkt met onder andere de GGD Hart voor Brabant, verslavingsinstituut Novadic-Kentron, de politie, bureau Halt, CJG's jongerenwerk, onderwijs en sportverenigingen teneinde het alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen.

---

⁵ www.thinkbeforeyoudrink.nl

Het project is in 2008 gestart. In de aanpak wordt zoveel mogelijk een integrale benadering gehanteerd, gericht op meerdere beleidsterreinen zoals Volksgezondheid, Jeugd, Onderwijs en Openbare Orde & Veiligheid.

In december 2012 is de eerste fase van Think Before You Drink afgesloten.⁶ Na vier jaar ligt er een goede basis voor alcoholmatiging onder jongeren, zowel regionaal als lokaal. Gemeenten en samenwerkingspartners hebben diverse interventies ontwikkeld en uitgerold. De jeugdmonitor 2011 laat zien dat er die afgelopen vier jaar positieve resultaten zijn geboekt, namelijk een dalend alcoholgebruik bij jongeren onder de 16 jaar. Minder jongeren drinken en het zogenaamde binge-drinken⁷ is afgenomen. Echter minder positief is dat nog steeds een kwart van de ouders het goed vindt dat hun 12-15 jarig kind drinkt. Ook blijft het alcoholgebruik onder de 16plus jeugd onverminderd hoog. Van de 16 tot en met 18 jarigen dronk meer dan de helft in de afgelopen 4 weken wel eens 5 of meer glazen per gelegenheid.

Met de afronding van de eerste projectfase van Think Before You Drink verschuift de behoefte van de projectdeelnemers van 'ontwikkelen van interventie' naar 'lokale implementatie en borging'. Bedoeling van dit vervolg van Think Before you Drink (de doorstartfase) is dan ook dat alle gemeenten aandacht besteden aan alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen. Dit wordt meetbaar door een inventarisatie van de cijfers met betrekking tot alcoholgebruik in de 4-jaarlijkse GGD-Monitor onder jongeren.

3.2.2 Doelstelling toegelicht vanuit het aspect naleving van de wet- en regelgeving door de inrichtinghouders of exploitanten.

Boxmeer kent per 1 januari 2014 het Toezichtsprotocol voor de taakvelden DHW en de Algemene Plaatselijke Verordening 2013 (APV). Dit protocol geldt als handreiking voor het houden van toezicht door de toezichthouders welke gecertificeerd zijn conform de Regeling toezichthoudende ambtenaren DHW en belast zijn met het houden van toezicht op de naleving van de DHW.

Het protocol is tweeledig:

- primair: preventie gericht op de verkopers of inrichtinghouders, het voorkomen van overtredingen;
- secundair: repressie, het opheffen van gepleegde overtredingen en ter voorkoming van herhaling (inclusief sancties).

De toezichthouders gaan zich de eerstkomende periode vooral richten op preventie ter voorkoming van overtredingen. Door preventieactiviteiten aan de voorkant in te zetten en een positieve benadering denken we dat de naleving van de DHW te stimuleren en onze handhavingsinzet tot een minimum te beperken. Daartoe zullen de toezichthouders alle horeca-

---

⁶ De eerste fase van Think Before You Drink had de naam 'Alcohol 16 min, geen goed begin'

⁷ het op een avond meer dan vijf drankjes drinken

inrichtingen, slijterijen en detailhandels (waar alcoholhoudende drank wordt verkocht) bezoeken en de inrichtinghouder/exploitant voorlichten omtrent de vereisten uit de Drank- en Horecawet en de bepalingen uit de APV.

3. Openbare orde: het voorkomen en beperken van schade en overlast als gevolg van alcoholverstrekking en -gebruik. Wij werken aan een veilige leefomgeving en we willen de aan drank gerelateerde overlast beperken.

4. Acties preventie en handhaving

Effectieve preventie van alcoholproblemen vraagt om een integrale aanpak. Deze speelt in op de verschillende factoren die schadelijk alcoholgebruik beïnvloeden: maatschappelijke norm, persoonlijke motivatie, beschikbaarheid van alcohol en toezicht. Think Before You Drink richt zich op de volgende pijlers:

- Pijler 1: Beleid en regelgeving
- Pijler 2: Educatie en draagvlak
- Pijler 3: Toezicht en handhaving
- Pijler 4: Vroegsignalering

4.1 Pijler 1: Beleid en regelgeving

Vanaf 1 januari 2013 is het toezicht op de DHW overgedragen aan gemeenten. Deze wet stelt de gemeente beter in staat om lokaal beleid te ontwikkelen en uit te voeren dat aansluit op de lokale situatie en problematiek van drankverstrekking en – gebruik. De gemeente reguleert, houdt toezicht en kan handhaven. Om de nieuwe toezichtstaak vorm te geven is het Toezichtsprotocol opgesteld (zie ook pijler 3 en bijlage 3). Dit protocol wordt gehanteerd door de toezichthouders. Naast het houden van toezicht op de DHW wordt ook toegezien op afdeling 8a van de Algemene Plaatselijke Verordening Boxmeer 2013. In deze afdeling staan de regels opgenomen met betrekking tot de paracommerciële rechtspersonen. De gemeente Boxmeer heeft regels voor de paracommercie opgesteld waarmee we alcoholmisbruik tegengaan. De regels betreffen de sluitings- en schenktijden, bijeenkomsten in/door paracommerciële rechtspersonen, het verbod op schenken van sterke drank in paracommerciële instellingen en het verbod op 'Happy Hours'.

4.2 Pijler 2: Educatie en draagvlak

De GGD voert onder regie van de gemeente diverse alcoholpreventieactiviteiten uit onder de naam Think before you drink. Hierbij werkt de GGD samen met andere partners zoals Novadic-Kentron, Centrum Jeugd en Gezin en politie.

In samenwerking met de GGD, Novadic-Kentron en Centrum Jeugd en Gezin zetten we nu al in op preventieve activiteiten bij scholen, sportverenigingen, carnavalsverenigingen, grote evenementen en ouders. We gaan de komende periode door met deze activiteiten.

Voorbeelden van preventieve activiteiten in het onderwijs:

- Elektronische Leeromgeving (ELO): online aanbod van filmpjes, animaties, korte teksten en verschillende soorten opdrachten over alcohol;
- Het Programma De Gezonde School en Genotmiddelen (DGSG): schoolpreventieprogramma over alcohol;

- Preventie Alcoholgebruik Scholieren (PAS-interventie): presentatie tijdens ouderavonden en informatie over de risico's van vroegtijdig alcoholgebruik en de rol van ouders hierin. lessen over alcohol.

Voorbeelden van preventieve activiteiten gericht op ouders zijn:

- Uit met ouders: bijeenkomst in de vorm van een stapavond waarbij ouders voorlichting krijgen over uitgaan, alcohol en drugs;
- Communicatie via de gemeentepagina.
- Ouderinterventies gekoppeld aan programma's in het onderwijs

Voorbeelden van preventieve activiteiten bij sportverenigingen zijn:

- Voorlichting bij leiders en spelers van sportverenigingen over alcoholgebruik;
- Bewustwording creëren bij besturen van sportverenigingen;
- Alcoholmatigingsbeleid samen opstellen voor de sportvereniging.

Voorbeelden van overige preventieve activiteiten:

- Bewustwordingscampagne bij evenementen, zoals 'Daags na de tour', carnaval en de kermis;
- Voorlichting bij carnavalsverenigingen;
- Communicatie via de landelijke campagnes en social media;

4.3 Pijler 3: Toezicht en handhaving

In het Toezichtsprotocol is een uitgebreid overzicht van controlepunten opgesteld gebaseerd op de wetsartikelen uit de DHW waarop door de toezichthouders in beginsel zal worden gecontroleerd. Afhankelijk van de aard van de inrichting wordt er een "controlerapport op maat" gemaakt. Per controlepunt wordt door de toezichthouder aangegeven of er aan de betreffende wetsartikelen wordt voldaan. Het aantal toezichtmomenten bedraagt per inrichting minimaal twee.

Op basis van de verkregen informatie naar aanleiding van het eerste controlebezoek door de toezichthouders kan het naleefgedrag van de regels per inrichting en de zogenaamde hotspots⁸ worden vastgesteld en de intensiteit van de preventieve handhaving (en later de repressieve handhaving) worden bepaald. Gedurende de eerste controles door de toezichthouders wordt beoogd middels het mondelinge overleg/voorlichting de inrichtinghouder(s) te bewegen om de bedoelde regelgeving na te leven. Bij de tweede controle kan er wel een waarschuwing worden gegeven die per brief wordt bevestigd.

---

⁸) Hotspots zijn de verkooppunten waarvan gebleken is dat jongeren aldaar veelvuldig alcohol proberen te kopen,

Bij een derde controle zal er, voor zover niet aan de eerder gegeven waarschuwing is voldaan, (eventueel) een boete-rapport dan wel een bestuurlijke boete worden uitgeschreven. Indien de bestuurlijke boete alsnog niet naleving van de regelgeving tot gevolg heeft, zal er repressief worden opgetreden.

Met betrekking tot de inzet van de toezichthouders vindt er op basis van de verkregen informatie uit de eerste controle, voor de vervolgcontroles door de toezichthouders een prioritering plaats waarbij gezondheid en veiligheid bovenaan staan. Dit betekent dat na de eerste inventarisatie voornamelijk zal worden toegezien op:

1. controle leeftijdsgrenzen bij verkooppunten
2. niet duidelijk aangegeven leeftijdsgrenzen
3. dronken personen of onder invloed van drugs toegelaten in horeca- en slijtersbedrijf

Aanvullend op het Toezichtsprotocol van de Gemeente Boxmeer is de GGD voornemens tweejaarlijks een nalevingsonderzoek te doen middels mystery-shoppingonderzoek om te meten of de inrichtinghouders het verbod van alcoholverkoop aan jongeren onder de 18 jaar naleven. De resultaten zullen worden opgenomen in de vierjaarlijkse Jongerenmonitor 12-18 jaar.

4.4 Pijler 4: Vroegsignalering

Voor invulling van de pijler Vroegsignalering heeft 'Think before your drink' het protocol 'Signalering, Screening en Kortdurende Interventie van Risicovol Alcoholgebruik bij Jongeren'⁹ ontwikkeld. Het protocol beschrijft de werkwijze voor signalering en kortdurende interventies voor jongeren van 12 tot 24 jaar met een verhoogd risico op het ontwikkelen van alcoholproblemen. Professionals die in hun dagelijkse werk met jongeren werken, gebruiken het protocol professionals. Het protocol biedt handvatten voor signalering en doorverwijzing. Voorjaar 2014 is reeds begonnen om het protocol onder de aandacht te brengen bij de scholen (voortgezet onderwijs en ROC's) in de gemeente Boxmeer.

---

⁹ Protocol voor Signalering, Screening en Kortdurende Interventie van Risicovol Alcoholgebruik bij jongeren, Versie 2, 2014, IVO i.o.v. Partnership Vroegsignalering Alcohol

5. Resultaten

We baseren onze resultaten en streefcijfers op de hoofddoelstellingen van Think Before You Drink. De referentiewaarden zijn ontleend aan de Alcoholcijfers van de Jeugdmonitor van de GGD in de regio Brabant Noordoost.

1. Percentage van de jeugd in Brabant Noordoost dat zegt dat zij zelf alcohol in de winkel koopt is in 2015 gedaald tot de volgende percentages:
  - 12-15 jaar: 10% (referentiewaarde 30% in 2011, 35% in 2007);
  - 16-17 jaar: 20% (schatting, we hebben geen referentiewaarden).

2. De leeftijd waarop jongeren die alcohol drinken hun eerste glas alcohol drinken is in Brabant Noordoost gedaald tot de volgende percentages in 2015:
  - jonger dan 12 jaar: 2% (referentiewaarde 4 % in 2011, 9 % in 2007);
  - 12-13 jaar: 15% (referentiewaarde 19% in 2011, 36 % in 2007);
  - 14-15 jaar: 40% (referentiewaarde 60% in 2011, 46% in 2007);
  - 16-17 jaar: 30% (schatting, we hebben geen referentiewaarden);
  - 18 jaar en ouder: 20% (schatting, we hebben geen referentiewaarden).

3. Het percentage jongeren in Brabant Noordoost dat recent alcohol heeft gedronken (in de afgelopen 4 weken), is gedaald tot de volgende percentages in 2015:
  - 12-15 jaar: 10% (referentiewaarde 15% in 2011);
  - 16-18 jaar: 75% (referentiewaarde 82% in 2011).

4. Het percentage jongeren in Brabant Noordoost dat aangeeft dat de ouders alcoholgebruik onder de 16 jaar afraden of verbieden, is toegenomen tot de volgende percentages in 2015:
  - ze raden het af: 20% (referentiewaarden 16% in 2011, 19 % in 2007);
  - ze verbieden het: 10% (referentiewaarden 4% in 2011, 2 % in 2007).

5. Het percentage jongeren in Brabant Noordoost dat aangeeft dat ouders alcoholgebruik onder de 18 jaar afraden of verbieden, is gelijk aan het percentage jongeren dat in 2011 aangaf dat ouders alcoholgebruik onder de 16 jaar afkeurden:
  - ze raden het af: 16%;
  - ze verbieden het: 4%.

6. Het percentage jongeren in de gemeente Boxmeer dat recent drinken of aangeschoten is geweest in de afgelopen 4 weken, is in 2015 gedaald tot 20% (voor de regio Brabant Noordoost was de referentiewaarde 21 % in 2011, 22 % in 2007)

7. Het percentage binge-drinkers in de gemeente Boxmeer, is gedaald tot 30 % in 2015 (voor de regio Brabant Noordoost was de referentiewaarde 32% in 2011, 36 % in 2007)
8. Alle horeca-inrichtingen, slijterijen en detailhandels (waar alcoholhoudende drank wordt verkocht) zijn bezocht en de inrichtinghouder/exploitant zijn voorgelicht omtrent de vereisten uit de DHW en de bepalingen uit de APV.
9. Naleefgedrag van de bepalingen uit de DHW en de bepalingen uit de APV is gerealiseerd.
10. Het preventie- en handhavingsbeleid alcohol zal onder de aandacht worden gebracht bij de vormgeving van het (nieuwe) evenementenbeleid.

Eind 2015 wordt neemt de GGD opnieuw de jongerenmonitor 12-18 jaar af. Dit betekent dat medio 2016 zicht komt op het al dan niet behalen van de resultaten 1 tot en met 7. Voor de punten 8 tot en met 10 zal een evaluatie door de gemeente zelf worden uitgevoerd.

6. Rolverdeling en uitvoering

We maken afspraken met onze partners over de uitvoering van preventie en handhaving op het gebied van alcohol. De rolverdeling vindt u in onderstaande tabel.

Gemeente Boxmeer
<p>De gemeente geeft uitvoering aan haar regierol:</p> <ul style="list-style-type: none">
- De gemeente dringt er bij de centrumgemeente Oss op aan dat alcoholtaken in het basistakenpakket van Novadic-Kentron worden opgenomen.
- De gemeente neemt jaarlijks via Lokaal Accent van GGD Hart voor Brabant alcoholpreventie-activiteiten op.
- In contacten met sportverenigingen en sociaal culturele centra vraagt de gemeente aandacht voor alcoholmatigingsmaatregelen en IVA (Instructie Verantwoord Alcoholgebruik).
- De gemeente stelt een keer per vier jaar een Preventie- en Handhavingsplan alcohol op. <p>De gemeente geeft vorm aan haar uitvoerende rol:</p> <ul style="list-style-type: none">
- De gemeente draagt zorg voor de uitvoering van het Preventie- en Handhavingsplan alcohol en de daarin ondergebrachte programma 'Think before you drink' en het Toezichtsprotocol.
- Centrum Jeugd en Gezin organiseert in samenwerking met partners bijeenkomsten over alcohol voor jongeren en/of ouders.
- Alcoholmatiging jeugd keert terug op het horecaoverleg: hoe zorgt de horeca ervoor dat niet aan te jonge kinderen wordt geschonken of overmatig wordt gedronken door 18-plussers? Aandacht voor geen prijsacties en scholing personeel.
- Jaarlijks bespreekt de gemeente met de GGD welke interventies uit lokaal accent worden uitgevoerd.
GGD Hart voor Brabant
<ul style="list-style-type: none">
- De GGD voert vanuit haar basistaken de volgende taken uit: bijhouden landelijke ontwikkelingen, coördinatie van uitvoering, agendasetting naar gemeenten en politiek en algemeen publiek, aansluiten op wensen en behoeften van doelgroepen en stimuleren van samenwerking met regionale partners.
- Via lokaal accent maken gemeente en GGD jaarlijks afspraken betreffende interventies in onderwijs, vrije tijd, thuis (ouders).
- Belangrijke setting blijft het onderwijs. De inzet is dat er op de scholen substantieel aandacht blijft voor jong alcoholgebruik via lessen voor leerlingen, scholing aan docenten, vroegsignalering, beleidsondersteuning en ouderparticipatie.
- De GGD levert in 2016 gegevens over het alcoholgebruik van jongeren vanuit de jeugdmonitor.

- De GGD draagt zorg voor up-to-date houden van de interventiekoffer en betreft hierbij de andere partners (Novadic-Kentron, politie, bureau Halt).

Politie

- De politie Oost-Brabant levert haar bijdrage in het terugdringen van alcohol- en drugsmisbruik in openbare gelegenheden en in het publieke domein. Daarbij ligt de nadruk op het voorkomen van onveiligheid, geweld, vernielingen en het voorkomen van verkeersongevallen.
- Zij doet dit vanuit haar handhavingstaak in het publieke domein.
- De politie vervult een rol in signalering en advisering van het alcoholmatigingsbeleid.
- In voorkomende gevallen, waarbij (strafbare) feiten onder invloed van alcohol zijn gepleegd, treedt de politie in het kader van haar handhavingstaken repressief op.

Novadic-Kentron

- In het voorstel dat Novadic-Kentron jaarlijks aan de centrumgemeente doet over de basistaken voor haar afdeling Leefstijl & Preventie blijft alcoholmatiging een speerpunt.
- Als belangrijke doelgroepen voor activiteiten neemt zij ouders en jongeren op.
- Een belangrijke setting blijft het onderwijs, vrije tijd (waaronder uitgaan en sport) en thuis (ouders). Inzet is dat er substantieel aandacht blijft voor jongeren en alcoholgebruik.
- Uitvoering van de Instructie Verantwoord Alcoholschenken (IVA) in het basistakenpakket.

Literatuur

Babor, T., e.a. (2010). *Alcohol: no ordinary commodity. Research and public policy. Second Edition*. Oxford: Oxford University Press. Utrecht: Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid (STAP)

Van Hoof, J.J. & Krokké, J. (2011). *Alcoholverkoop aan jongeren. Een landelijk nalevingsonderzoek*. Enschede, afdeling Communicatiewetenschap: Universiteit Twente.

Mulder, J., Bovens, R., Franken, F., & Sannen, A. (2013). *Proces in uitvoering. Een zoektocht naar de operationalisatie van cruciale procesfactoren in de uitvoering van regionale alcoholprojecten*. Utrecht: Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid (STAP).

Reynolds, R.I. (2003). *Building confidence in our communities*. London: London Drug Policy Forum.

Bijlagen

1. Cijfers over alcoholgebruik onder jongeren in de regio Brabant Noordoost (Bron: Jeugdmonitor 2011 GGD)
2. Regionaal alcoholpreventieprogramma Think Before You Drink
3. Toezichtsprotocol voor de taakvelden Drank- en Horecawet en de Algemene Plaatselijke Verordening Boxmeer 2013